

dr Dorota Gacka, IBL PAN

COMMENTUM JANA Z DĄBRÓWKI

OGÓLNE SPOJRZENIE NA TRZY PIERWSZE CZĘŚCI

Jan z Dąbrówki (ok. 1400 – 1472) był wykładowcą i profesorem Uniwersytetu Krakowskiego. W latach 1434 – 1436 prowadził zajęcia dotyczące *Chronica Polonorum* biskupa Wincentego zwanego Kadłubkiem. Jak przebiegały te zajęcia, możemy się dziś dowiedzieć dzięki wydaniu jego komentarza do wspomnianej *Kroniki*, opublikowanego w 2008 r. przez Mariana Zwiercana i jego współpracowników¹. Wydanie to jest oparte na czterech kodeksach, które powstały w wyniku dyktanda uniwersyteckiego, a więc zdaje się dokładnie odzwierciedlać to, co mówił Jan do swoich słuchaczy.

Oprócz wspomnianych kodeksów i ich licznych kopii mamy jeszcze brulion-autograf tegoż komentarza, który pokazuje, w jaki sposób Jan z Dąbrówki przygotowywał się do swoich wykładów. Ze względu jednak na jego nieuporządkowany charakter (liczne luźne kartki) i niezbyt czytelne pismo (kursywa humanistyczna) pozostaje on nadal nieodczytany.

Dlatego w zapowiedzianym wystąpieniu skupimy się na edycji *Commentum* Jana z Dąbrówki, a konkretnie na jej trzech pierwszych częściach (*Prologus*, *In prologum*, *In librum primum*), które zostały przez nas przełożone na język polski. W częściach *In prologum* i *In librum primum* daje się zauważyć metoda polegająca na tym, że Jan omawia kolejno poszczególne rozdziały *Kroniki* Kadłubka nazywając je *Listami* (uważał on bowiem, że Jan, arcybiskup gnieźnieński, i Mateusz, biskup krakowski, dwaj interlokutorzy w *Kronice* Wincentego, porozumiewali się z sobą za pomocą listów). Komentarz do każdego *Listu* złożony jest zasadniczo z trzech segmentów: 1) streszczenia materii odczytanej u Kadłubka, 2) wypisów z autorów, nawiązujących do treści danego Listu, 3) objaśnień językowych. W naszym wystąpieniu postaramy się przedstawić, jakie problemy Jan z Dąbrówki poruszał w każdym z tych segmentów, skupiając się szczególnie na objaśnieniach językowych oraz cytatach z autorów.

---

¹ Ioannes de Dąbrówka, *Commentum in Chronicam Polonorum magistri Vincentii dicti Kadlubek*, edidit, praefatione notisque instruxit Marianus Zwiercan adiuvantibus Anna Sophia Kozłowska et Michaele Rzepiela, seria: MPH NS t. XIV, Cracoviae 2008.